

Actualiteitenprogramma's spelen kluitjesvoetbal rond de middenstip

Nederlandse actualiteitenprogramma's begeven zich rond het midden van het politieke spectrum. Er is geen sprake van een dominante linkse kerk in Hilversum. Anderzijds is er ook geen expliciet rechts geluid waar te nemen. Dit blijkt uit onderzoek van de Nederlandse Nieuwsmonitor naar de inhoud van de actualiteitenprogramma's in de eerste maanden van het nieuwe televisieseizoen.

Het onderzoek naar de mate van pluriformiteit in de actualiteitenprogramma's bestrijkt de periode van 6 september tot en met 24 december 2010 en bekijkt de programma's *EenVandaag*, *Nieuwsuur*, *PowNews*, *Ochtendspits* en de *Uitgesproken* programma's van de VARA, EO en WNL.

Wat betreft themakeuze zien we enige profilering, zij het voorzichtig. *Uitgesproken EO* maakt de meest onderscheidende keuzes, gevolgd door *Uitgesproken WNL* en *PowNews*. *Ochtendspits* en *Uitgesproken VARA* zijn minder uitgesproken in hun keuze. *Nieuwsuur* en *EenVandaag* zijn het minst onderscheidend in de keuze van de thema's.

Plaatsen we de actualiteitenrubrieken inhoudelijk op de politieke dimensies links-rechts en progressief-conservatief, dan ontkomen we niet aan de conclusie dat er een sterke trek naar het midden is. Dat geldt voor de as links-rechts nog sterker dan voor de as progressief-conservatief. Op de links-rechts as, waar de standpunten kunnen variëren van -1 (uiterst links) tot +1 (uiterst rechts) is de meest linkse positie voor *Uitgesproken VARA* (-0.09 (iets links van het midden)), de meest rechtse voor *Uitgesproken EO* (+0.19, iets rechts van het midden). Op de progressief-conservatief as, waar de standpunten kunnen variëren van -1 (uiterst conservatief) tot +1 (uiterst progressief) is de meest conservatieve positie voor *EenVandaag* (-0.19), de meest progressieve voor *Uitgesproken WNL* (+0.38).

Waar de programma's inhoudelijk vooral overeenkomsten vertonen, zien we verschillen als we kijken naar de vorm waarin het nieuws wordt gebracht in de rubrieken, zij het dat deze verschillen ook niet groot zijn. Het meest opvallende verschil is te vinden in *PowNews*. Daar zijn de journalisten sterk gericht op nieuws rond conflicten en oordelen er zelf ook lustig op los in vergelijking met de andere programma's.

Van een duidelijke agendajournalistiek is in de eerste maanden actualiteitenprogramma's geen sprake. Wel vinden we dit terug op momenten van grote gebeurtenissen, zoals de vorming van het nieuwe kabinet, of grote, nieuwswaardige schandalen of misdrijven. Tijdens dergelijke dagen zien we grote overlap in de berichtgeving tussen de actualiteitenprogramma's.

Is de nieuwe wind door Hilversum mislukt? In hoeverre is het wenselijk om een journalistiek landschap na te streven waarin alle – extreme – politieke stromingen vertegenwoordigd worden door een eigen programma op televisie? Als deze vraag niet per se bevestigend beantwoord wordt, kan direct de vervolgvraag worden gesteld in hoeverre we op een groot aantal actualiteitenprogramma's zitten te wachten die stuk voor stuk een sterke mate van interne pluriformiteit vertonen. Dit onderzoek geeft een aanzet tot deze discussie.

Het volledige rapport is te lezen op <http://www.nieuwsmonitor.net>

Voor meer informatie: Nel Ruigrok: tel. 06-27588586; info@nieuwsmonitor.net